

PASSADA LA RATLLA

MIQUEL GUINART

Sembla que els Jocs Florals de la Llengua Catalana, que enguany s'hauran celebrat a Múnic, seran els darrers fets a l'exili. Més d'una vegada hem parlat des d'aquestes pàgines del paper important que de 1941 ençà han representat en l'organització dels Jocs homes com Alcàntara i Gúsart, Pere Mas i Perera, Lluís Nicolau d'Olwer, Pere Bosch Gimpera i d'altres. Fóra injust de no assenyalar la figura de Miquel Guinart, que des del primer moment ha estat el motor de l'organització a Europa, fos quin fos el país on se celebrés la festa. Si els cinc primers anys va fer-se sempre a Amèrica, perquè la guerra mundial no permetia de celebrar-la a Europa, no per això Miquel Guinart deixava de ser-ne un element actiu: era el coordinador dels esforços que els catalans a França podien bonament aportar a la festa. I acabada la guerra, fou justament a Montpeller, on resideix Guinart, on el 1946 els Jocs Florals de la Llengua Catalana de l'exili se celebren per primera vegada a Europa. L'ànima en va ser Miquel Guinart, que des d'aleshores ha estat l'impulsor de tots els Jocs Florals de la Llengua Catalana celebrats a Europa —divuit en total— sense deixar de col·laborar en els que d'una manera alterna es van continuar celebrant a diversos llocs de l'Amèrica Llatina. Obra de Miquel Guinart és l'edició del llibre dels Jocs celebrats a Montpeller, una edició pulcra, acurada, comparable a les molt reeixides dels Jocs de Mèxic, de París i de l'Alguer. Miquel Guinart, diputat al Parlament de Catalunya, nat el 1895, té un llarg historial cívic catalanista. Va ser membre de la Unió Catalanista, president de la secció de Propaganda —un eufemisme del mot «política»— del CADCI, vice-president de l'Associació Protectora de l'Ensenyança Catalana i director de «La Veu de Sant Martí» (1925-1930), periòdic que es va publicar en plena dictadura de Primo de Rivera. En crear-se l'Esquerra Republicana de Catalunya pel març del 1931, Guinart fou elegit membre del directori del partit, del qual ha estat sempre un element dinàmic i destacat. Es va exiliar el 1939 i des d'aleshores resideix a Montpeller, on edita la revista trimestral «Vida Nova», una de les poques publicacions catalanes que resten actualment a l'exili. «Vida Nova» és un periòdic bàsicament literari, però no negligeix els fets històrics, socials i polítics que afecten Catalunya i les terres occitanes. Va ser fundada el 1954, i porta editats setanta números, la qual cosa vol dir que ja ha aconseguit ser una de les de més durada i regularitat —superada en aquests aspectes només per «Pont Blau» i «La Nostra Revista». L'empresa editorial de Miquel Guinart ha publicat opuscles com *La desintegració d'Espanya i les idees de Toynbee*, de J. M. Batista i Roca (1968), i *Occitans i catalans dels segles XVI i XVII*, que conté dos treballs: «La llengua i la literatura catalana en la decadència», de J. M. Batista i Roca, i «La doble brotada de la consciència occitana al segle XVI», de Robert Lafont (1973). És curiós de remarcar que les dues revistes catalanes que a l'exili mantenen continuïtat i coherència siguin obra d'homes que han passat la vuitantena i no cedeixen en la seva tasca: Miquel Guinart (1895) amb «Vida Nova» i Ramon Fabregat (1894) amb «Xaloc».

VICENÇ RIERA LLORCA

DIA RERA DIA

LA PORNO-POLÍTICA
I LES FEMINISTES

Ho hem llegit, aquests dies, als diaris. Unes feministes van estar freqüentment a freqüent de deixar borni un periodista. La indignació —algú dirà excessiva— de les feministes venia d'un anunci aparegut a «La Vanguardia», en el qual es demanava una dona violada i, si fos possible, embarassada i tot. Les feministes van saber que aquest desgraciat anunci era obra d'un periodista d'una determinada revista que es dedica a la porno-política, es van indignar legítimament de l'ús que el tal periodista i la tal revista es disposaven a fer d'un tema tan greu, i se'n van anar a protestar.

Ja sé que hi deu haver més d'un lector d'aquests esdeveniments que farà escarafalls davant el comportament tan poc tendre i amable de les feministes. La imatge del periodista plorós i amb un ull tapat els deu haver fet entendre. Jo sé que més d'un honest contribuent dirà en veu alta: «Senyores, si us plau, compostura! No és així que cal discutir. Preneu llum dels mascles, senyores; discuteixen, sense enfadar-se, es tenen respecte ells amb ells.» I jo he pensat que aquest honest contribuent, a la seva manera, té raó. Les dones no sabem discutir, ens enfadem de seguida. Jo sempre ho he pensat, que és una llàstima que les dones perdem la paciència amb aquesta facilitat. En aquest cas concret m'hauria agradat que les dones haguessin actuat amb més astúcia legal. M'agradaria que les coses haguessin anat així: Una feminista es presenta a la revista com a dona violada i embarassada, accepta, aparentment, el reportatge, pren nota fidel del projecte, del guió, dels comentaris que en la fal·locrítica-porno-revista fan el director i els eixerits periodistes. No he acabat encara: Amb la seva astúcia *femenina* es procura una còpia del reportatge esmentat i a més unes quantes fotografies dels eixerits periodistes observant embadalits els incidents pintorescos del fals reportatge. Després, ja amb tot aquest material a punt, i amb un comentari il·lustrador de les vicissituds d'aquesta aventura, l'haurien pogut vendre a qualsevol de les revistes fal·locrítiques del país i part de l'estranger. De passada, tenint en compte que el periodista eixerit s'havia brindat a concedir un destapat personal a la revista «Vindicació», afegir, al trofeu, com a expressió d'agraïment, un pòster plegable amb l'esmentat nu de l'esmentat periodista.

Però les feministes no han tingut tanta paciència, ni tanta astúcia *femenina*. S'han enfadat i ho han dit cridant, perquè ja en tenen prou, de tanta frivolitat seriosa i, com cal, de tanta frivolitat cruel i malintencionada; de tanta frivolitat pessetera i arribista, de tanta frivolitat porno-difamadora.

Jo he de confessar que em sorprèn una mica aquesta nova situació que ens han creat certs eixerits periodistes. Car, pel que a mi em toca, me'ls he de mirar amb una nova perspectiva, una perspectiva que s'assembla força a la de les pel·lícules ianquis. I jo que m'he passat tants anys admirant l'ofici de periodista, compadint-los, car tenien tantes ganes de dir la veritat i no podien. I resulta que ara que poden dir la veritat s'inventen un fals reportatge per poder guanyar uns quants diners més, com si no fos la veritat allò que els interessés, sinó la grimpada d'exemplars al preu que sigui. Una pena, caram! — MARIA-AURELIA CAPMANY.

PUNT I SEGUIT

L'HORA DE LA INSTRUCCIÓ
I DE LA CULTURA

Som en un moment de trànsit i de crisi, però per a Catalunya el signe és de creixença, d'esperança. Una vegada més ens arreplega de ple l'agudesa d'una altra crisi «a l'espanyola», amb la seva singularitat «diferent», la seva complexitat possiblement davant d'opcions molt simples, i el joc de dues forces paral·leles entre les quals la relació s'embussa perquè llurs entitats són de naturaleses diferents i representen conceptes que no poden lligar (d'una banda hi ha la «força» de les majories i de l'altra la majoria de la força...). Com a nació, nosaltres tenim una altra sortida a la vista, basada, senzillament, en l'afirmació prèvia dels nostres drets, sense deixar-nos involucrar com un peó més en la jugada que, des del segle XVIII, enfronta tots dos adversaris i els ha inhabilitat fins a avui per a la modernitat de debò, és a dir a l'europea.

En aquests anys de franquisme, si hem aconseguit alguna cosa —com ara arrapar-nos a la supervivència, per exemple— ha estat en interioritzar-nos i en procedir a fons amb tots els recursos possibles a la tasca de la instrucció i de la cultura. Sense deixar de valorar ni poc ni molt l'heroica decisió que comportava la resistència política, avui sabem, una vegada més, que quan la repressió intentà el genocidi per mitjà de la destrucció de la nostra identitat cultural com a poble sabia el que es feia, perquè emprava el mitjà històricament més vàlid per a arrancar en l'esdevenidor qualsevol brot d'independentisme i per a situar en termes de regionalisme, és a dir de mer peó de la jugada «a l'espanyola», l'inevitable protagonisme polític, econòmic i social de Catalunya. El mal que ens han fet aquests anys, però, és visible justament per certs senyals de desinterès i de falta d'identitat en qüestions que afecten l'escola —que vol dir la instrucció, la preparació d'un poble cap al seu retrobament en tots els ordres— i la cultura, la qual porta ja una sòlida tradició d'independència.

En moments en què, en plena època de trànsit i de crisi, s'acaba el Congrés de Cultura Catalana, bona part de la nostra creixença i de la nostra esperança, ben justificades, s'ha de basar en la tasca prioritària d'interioritzar-nos a gestionar tot el que fa referència a l'ensenyament, a la creació i extensió de centres de cultura i a l'oficialitat (sense «oficialitzar-los», és a dir assecar-los ni reprimir-los) de tots aquests recursos, base de la identitat nacional i que porta, al centre, l'únic nexa real d'unió, la llengua, i amb ella la cultura, entre homes, territoris i comunitats que tenim una mateixa història. ¿Qui es pot oposar a un programa d'instrucció pública (l'educació desborda el marc docent) i de cultura que aprofitant les situacions favorables que presenta el trànsit es dediqui a refer el nostre poble i a fer que d'ara endavant els catalans sàpiguen ja qui són, què són i on són? ¿Qui es pot desentendre, si no és tocat mortalment pel franquisme que porta a dins, de l'exigència única d'aquesta hora?

JOAN TRIADU